НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

Беларусь,
твой народ
дачакаецца
Залацістага,
яснага дня!
М. Багдановіч.

№ 9 (121), ЛІПЕНЬ 2011 ГОДА

http://haradok.belarda.org - сайт нашага рэгіёна

ПОГЛЯД РЭДАКТАРА

П’ЯНЫМ НАРОДАМ ЛЯГЧЭЙ КІРАВАЦЬ

Нагодай для артыкула паслужыла дзікунскае здарэнне ў Паставах. Трагедыяй закончылася сумеснае распіццё піва паміж дзвюмя дзяўчынкамі. Малыя сядзелі дома адны і пілі піва “Крыніца моцнае”. Затым паміж імі ўзнікла сварка, і малодшая, якой было усяго адзінаццаць гадоў, некалькі разоў ударыла нажом старэйшую, дванаццацігадовую. Пацярпелую ўратаваць не ўдалося, яна памерла ў рэанімацыі. Як затым высветлілася, дзяўчынкі гадаваліся ў неблаганадзейных сем’ях. Тое, што адбылося ў Паставах – гэта ўжо за межамі чалавечага разумення. Дзіцячая панажоўшчына ў нецвярозым стане. Здаецца, каціцца далей ужо няма куды. Сёння прыкметы татальнай алкагалізацыі нашага грамадства навідавоку. І асабліва злаякасны – жаночы алкагалізм. Раніцою збіраюць бутэлькі і рыюцца ў сметніцах ужо не бабулькі, а жанчыны сярэдняга веку. У жанчын вельмі мабільная нервовая сістэма, і любыя непрыемнасці або стрэс проста выбіваюць яе з каляіны. Любая негатыўная дробязь выводзіць жанчыну з раўнавагі, і ей ужо ўсё роўна – што будзе, то будзе. Нарколагі сцвярджаюць, што яшчэ дваццаць гадоў таму жанчыны складалі ўсяго чатыры працэнты ад усіх пацыентаў. А сёння іх ужо каля дзесяці працэнтаў. Разам з тым падлеткі співаюцца яшчэ больш хуткімі тэмпамі. Штогод міліцыя затрымлівае ў нецвярозым выглядзе ў сярэднім 25 – 27 тысяч падлеткаў. Адпаведна расце колькасць цяжкіх злачынстваў, учыненых падлеткамі. За сем месяцаў гэтага года падлеткі прымалі ўдзел ва ўчыненні 40 забойстваў (за аналагічны перыяд мінулага года на сумленні непаўналетніх былі 34 такія злачынствы). Летась зарэгістравана больш як за 120 выпадкаў суіцыду сярод непаўналетніх. На 70 працэнтаў павялічылася колькасць разбояў і хуліганстваў, учыненых непаўналетнімі. За паўгода ў нашай краіне было асуджана 2370 падлеткаў. Відавочна, што прычыны алкагалізацыі і крымінालізацыі падрастаючага пакалення найперш трэба шукаць у сям’і. Як, правіла, менавіта тыя сем’і, дзе бацькі не займаюцца выхаваннем дзяцей і увогуле не клапоцяцца пра іх, і з’яўляюцца своеасаблівай кузняй кадраў для крымінальнага асяроддзя. Гэтыя дзеці нярэдка з малых гадоў прызвычайваюцца да спіртовых напояў. Міліцыя карае бацькоў за спойванне дзяцей, але аднымі карнымі метадамі ўратаваць дзяцей ад п’янства немагчыма. У гэтым выпадку патрэбна мэтанакіраваная праца ўсяго грамадства. Але як грамадства можа ўратаваць дзяцей і бацькоў? Што разбэсціла інстытут сям’і і спаіла беларускі народ? Вядома што – гэта мэтанакіраваная палітыка дзяржавы. Па даных Белстата, у студзені-траўні гэтага года аб’ёмы рэалізацыі гарэлкі павялічыліся на 10,3% у параўнанні з такім жа мінулым перыядам. Паводле нядаўняга паведамлення Сусветнай арганізацыі аховы здароўя ў год на аднаго нашага суайчынніка (з улікам немаўлят) прыпадае 15, 13 літра чыстага алкаголю. Гэта выводзіць нашу краіну ў дзесятак найгоршых па гэтым паказчыку ў свеце. Між тым, як сцвярджае вышэйназваная арганізацыя, ужыванне 8 літраў на душу насельніцтва – мяжа, за якой пачынаецца актыўная дэградацыя чалавечага патэнцыялу супольнасці. Вынікі ўжо ёсць – алкаголь летась забраў у краіне амаль 2,5 тысячы жыццяў.Чаму беларусы співаюцца катастрафічнымі тэмпамі? Сёння пра вар’яцкі кошт прадуктаў харчаваня не кажа толькі ляніві. Асабліва ў глыбінцы, дзе ўзровень жыцця адкаціўся да пачатку 90-х гадоў. Але тады за камуналку плацілі літаральна капейкі, а зараз усю палучку і пенсію з’ядаюць прадукты харчавання і выдаткі на жыллёва-камунальныя паслугі. І вось на гэтым фоне кіраўнік краіны Аляксандр Лукашэнка і яго кішэнны урад выршылі парадаваць народ замарожваннем коштаў на гарэлку і моцныя спіртовыя напоі. Пакет соку або кілаграм фруктаў стаў удвая даражэйшы за бутэльку “бырла”. Для параўнання: за савецкім часам бутэлька гарэлкі каштавала 2 руб. 87 кап. Гэта было ў дваццаць разоў даражэй за бохан чорнага хлеба і амаль у два разы даражэй за кілаграм курыцы. Яшчэ ніколі алкаголь не быў такі танны, як на працягу апошніх 15 гадоў. У Швецыі адзін гандлёвы пункт, дзе можна набыць алкаголь, прыпадае на 23 тысячы насельніцтва, а ў Беларусі на 120 чалавек ! Проста татальная даступнасць таннага няякаснага алкаголю для шырокіх пластоў насельніцтва. Вось і атрымліваецца, што пасля дзвальвацыі рэжым штучна падтрымлівае алкаголікаў і п’яніц, каб кожны з іх без праблем і на “павер” мог заліць мазгі з раніцы вогненным зеллем. А што маюць нашы жанчыны? Паглядзіце на памер нашых пенсій, сацыяльных выплат, дапамог па выхаванню дзіцяці. Пры гэтым кожнай жанчыне хочацца яшчэ і добра выглядаць. Большасць беларусак не могуць выбраць: сядзець з дзецьмі або працаваць. Яны павінны рабіць усё, а гэта не кожная вытрымае. Цяжкасці жыцця, стрэсы, бязвер’е і адсутнасць свабоды. Панаванне начальнікаў-халуёў і хлусілівых “ідэолагаў”. Брудныя патокі хлусні з дзяржаўных сродкаў масавай прапаганды. Эміграцыя ў развітыя краіны таленавітых і працавітых. Параліч волі, ператварэнне асобы ў паслухмяную быдлоту. Як некалі казала расейская царыца Кацярына ІІ – “п’яным народам лягчэй кіраваць”. Каланізатары эфектыўна выкарыстоўвалі спірт разам са зброяй для вынішчэння карэнных народаў. Співаліся і сыходзілі з гістарычнай сцэны цэлыя плямёны і народнасці. Зараз пагроза навісла і над Беларуссю. Аднак успомнім культуру піцця сваіх прадзедаў. “Так, называў беларус гарэлку і чортавым стварэннем, і хваробай над хваробаю, і нават служкаю Смерці. Сама важнае, што доўгім часам трымалася культура піцця, і толькі адзінкі прадаваліся д’яблу карчмы. Сярэдні ж беларус падымаў пушчаную па крузе (адну!) чарку і мовіў да суседа: пакарай цябе, Божа, блінцом, да шчэ з маслам і піўцом”.

Аляксандр Шчамлёў.

КНІГА СКАРГАЎ

Настаўнік з тапаром

Усё часцей паступаюць паведамленні з розных куткоў раёна пра тое, як супрацоўнікаў арганізацый і устаноў адпраўляюць то высякаць хмызнякі, то касіць траву. Да прыкладу, спецыялісты райветстанцыі выкарыстоўваліся ў якасці “шэфаў” – касілі траву на тэрыторы Лаўжанскага сельсавета, а настаўнікі Амбросавіцкай сярэдняй школы высякалі кустоўе у аддаленых вёсках. Заганная практыка прыцягнення супрацоўнікаў розных устаноўаў і прадпрыемстваў да пазапрофільнай фізічнай працы становіцца ўсё больш пашыранай ў нашым раёне. Насамрэч, гэта негатыўная з’ява да праграмы па навядзення парадку на зямлі не мае ніякага дачынення. Гэта ёсць спадчынай савецкай эпохі, гэтак званая “паказуха”, калі кожны мясцовы ўдзельны князёк з райвыканкама хоча выслужыцца перад вышэйшым кіраўніцтвам, або загадзя адрапартаваць пра датэрміновае выкананне планавых заданняў. Безумоўна, педагогі ці спецыялісты народнай гаспадаркі самі заслужылі такія адносіны з боку кіраўнікоў раёна. Калі не ўпэўнены ў сваёй кампэтэнтнасці, прафесіяналізме, дык тады хадзі ўсё лета з касой або з тапаром. А калі яшчэ пры гэтым існуе боязь запярэчыць начальству на недарэчныя загады, тады працуй бясплатна. Як бы там ні было, але наёмныя работнікі, як законапаслухмяныя грамадзяне павінны ведаць працоўнае заканадаўства. Ці законна тое, што кіраўнікі адпраўляюць сваіх работнікаў на розныя віды пазапрофільнай працы? Канешне, не. У артыкуле 20 Працоўнага кодэкса запісана, што наймальнік не мае права прыцягваць супрацоўнікаў да працаў, якія не прадугледжаны працоўнай дамовай. Адпраўляць прымусова, напрыклад, касіць траву – незаконна. Перавод на іншую працу дапушчальны толькі пры ліквідацыі аварыйных сітуацый або прадухіленне прастою на прадпрыемстве. Прымусова накіроўваць у сельсаветы або калгасы, канешне ж, незаконна. А што магчыма зрабіць супрацоўнікам, якія сутыкаюцца з такімі загадамі? Гэта працоўная спрэчка. Работнік можа звярнуцца ў камісію па працоўных спрэчках, якая павінна быць на прадпрыемствах. Наймальнік абавязаны стварыць такую камісію. А калі камісіі няма, можна звярнуцца ў суд або Дзяржаўную камісію па працы. Але па ўсяму відаць, пакуль што такіх смельчакоў у нашым раёне не знайшлося. Тады няхай інтэлігенты з вышэйшай адукацыяй махаюць тапарамі ў кустах забытых богам вёсачак.

Аляксандр Шчамлёў.

ВЫРАШЫМ ПРАБЛЕМУ

КАМПЕНСАВАЦЬ ЗАТРАТЫ НЕКАМУ

Сацыяльнае сіротства – злабадзённая праблема грамадства. Нягледзячы на дадатковыя меры па сацыяльнай абароне маламаёмасных грамадзян, у нашым раёне не скарачаецца колькасць дзяцей, якія страчваюць сувязь з біялагічнымі сем’ямі. Разам з тым не палепшылася сітуацыя з кампенсацыяй выдаткаў на ўтрыманне дзяцей сіламі абавязаных бацькоў. На апошнім пасяджэнні каардынацыйнага савета па выкананні Дэкрэта № 18 гаворка ішла аб выніках работы с абавязанымі асобамі. На сённяшні дзень у Шумілінскім раёне гэты кантынгент налічвае 123 чалавекі. Спецыялісты аддзела адукацыі былі вымушаны прызнаць, што сумы непалацяжоў растуць, а чатыры чалавекі ўжо значацца ў спісах хранічных неплацельшчыкаў. І сапраўды, нядбайныя бацькі кідаюць сваіх дзяцей, а мы, законапаслухмяныя грамадзяне, праз свае падаткі павінны ўтрымліваць чужых дзяцей. Зараз галоўная задача грамадства – не толькі запатрабаваць у нядбайных бацькоў грошы на ўтрыманне кінутых імі дзяцей, але і спыніць сацыяльнае сіротства. Каб вырашыць гэту праблему, былі праведзены прафілактычныя рэйды “Сям’я без насілля”. За першае паўгоддзе былі арганізаваны 23 рэйды, у якіх прынялі ўдзел работнікі міліцыі, супрацоўнікі райвыканкама, педагогі і медыкі. На пасяджэнні камісіі па справах непаўналетніх было запрошана сем сямей. Праверкі паказалі, што гора-бацькі, якія павінны плаціць дзяржаве за дзяцей, у асноўным уладкаваны на сельгаспрадпрыемствах, дзе атрымліваюць невялікія грошы, у сярэднім ад 300 да 500 тысяч рублёў. Між тым, утрыманне дзяцей у дзяржаўных установах падаражэла амаль на трэць. У сваю чаргу кіраўнікі арганізацый неахвотна прымаюць на працу абавязаных асобаў. Такія людзі часта запіваюць, парушаюць дысцыпліну і прагульваюць. Аднак замест звальнення іх усё ж давядзецца выхоўваць усімі сіламі. Найбольш цяжкіх адпраўляюць у лячэбна-працоўныя прафілакторыі. Але і тут пуцёвак на ўсіх не хапае – колькасць хронікаў, якія пакутуюць на алкагалізм у раёне таксама павялічваецца. Увогуле, як паказала практыка, установы адукацыі, сельскія выканаўчыя камітэты, часам паводзяць сябе нерашуча ў пытаннях накіравання матэрыялаў у камісію па справах непаўналетніх для адабрання дзяцей у бацькоў. А гэта можа выніку прывесці да цяжкіх наступстваў. Як бы там ні было, але Дэкрэт № 18 даўно не з’яўляецца эфектыўным рычагом уздзеяння на нядбайных бацькоў. Асабліва ва умовах эканамічнага крызісу, калі людзі з добрай адукацыяй і патрэбнай прафесіяй не могуць знайсці прыстойную працу ў раёне. Памер штомесячных абавязательстваў можа звязваць толькі заработная плата высокакваліфікаванага работніка. Абавязаная асоба амаль заўсёды не мае прафесіі (спецыяльнасці), вопыту работы і прафесійных навыкаў, таму, у адпаведнасці з працоўным заканадаўствам, не можа быць прынята на работу, якая патрабуе спецыяльнай падрыхтоўкі. У выніку маем тое, што маем – забытыя бацькамі дзеці па вялікаму рахунку знаходзяцца на ўтрыманні дзяржавы, а іх бацькі ўсё болей зацягнуты ў багну дэградацыі.

Я. Вайтовіч.

“СВІТАНАК” У ІНТЭРНЭЦЕ

Наша газета стала размяшчаецца на партале *http://kamunikat.org/*, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: *http://kamunikat.org/svitanak.html*, што у каталагу “Пэрыёдыка” для далейшага выкарыстання яшчэ да з’яўлення газеты на паперы.

АБ’ЯВА

- ***Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – зрабіце бясплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то таксама патэлефануйце.***
- ***Рэдакцыя «Світанка» змяшчае бясплатныя абвесткі чытачоў выдання. Дзеля размяшчэння абвесткі патэлефануйце ў рэдакцыю.***
- ***Калі парушаны вашы правы спажыўца, працаўніка, то даем эфектыўныя парады па абароне права і пошуку бясплатных юрыстаў. Звяртайцеся на адрас газеты «Світанка».***
- ***Рэдакцыя запрашае да супрацоўніцтва неабыякавых грамадзян. Вашы навіны, паведамленні – нашая падзяка. Словам, сувенірам.***

ЖЫВІ ЯК ГАСПАДАР

Новы палігон для другаснай сыравіны

Спецыялісты Шумілінскай жыллёва-камунальнай гаспадаркі ўжо не першы год выступаюць за адкрыццё новага палігона для цвёрдых бытавых адыходаў. Стары палігон, што размешчаны ля вёскі Гаравятка ўжо перапоўнены і становіцца небяспечным для навакольнага асяроддзя. Патрэбны больш сучасныя тэхналогіі: новае абсталяванне, памяшканні – усё гэта павінна быць наладжана для утылізацыіпапярэднераздзельна сабраных адыходаў. Але на жаль, ні рэальных прапановаў, ні грошай на гэты жыццёва неабходны праект пакуль што няма. За год кожны з нас пакідае ў сярэднім каля 300 кілаграмаў бытавога смецця. А для сучаснага чалавека адным з асноўных складнікаў камфортнага існавання з'яўляецца чысціня ўласнай прасторы. Калі б смецце наўпрост заставалася на вуліцы, дык маштабы экалагічнай катастрофы аказаліся непрадказальнымі. Менавіта таму і раз'язджаюць па дварах нашага райцэнтра кожны дзень дзве машыны аранжавага колеру – смеццявозы. Аднак па-ранейшаму на Шуміліншчыне пазбаўляюцца ад бытавых адыходаў самым дзедаўскім спосабам.Жыхары дамоў высыпаюць смецце ў кантэйнеры, а затым работнікі камунагаса вывозяць яго на палігон. Апроч палігона ў Гаравятцы на Шуміліншчыне існуе нямала і гэтак званых міні-палігонаў, якія замацаваны за кожным участкам жыллёва-камунальнай гаспадаркі. Не сакрэт, што амаль каля кожнага населеннага пункта можна знайсці і несанкцыяніраваную звалку. Безумоўна, нельга бясконца пашыраць іх, каб пазбавіцца ад адыходаў жыццядзейнасці чалавека. І гэта тэхналогія, калі перапоўненыя кучы смецця ссоўвае бульдозер і засыпае пяском, робячы паслойную ізаляцыю – безнадзейна састарэла. Выхад бачны ў арганізацыі раздзельнага збору смецця і перапрацоўкі другаснай сыравіны. Ужо колькі год таму ў Шуміліне былі створаны для гэтага кантэйнерныя пляцоўкі. І кантэйнеры паставілі рознакаляровыя з адпаведнымі надпісамі. У сінія трэба класці шкло, у зялёныя паперу, у жоўтыя – пэт-бутэлькі, у карычневыя ці шэрыя – іншыя бытавыя адходы. Цяпер у раённай ЖКГ 190 такіх кантэйнераў. Для поўнага забяспячэння не хапае яшчэ сто. Аднак усё роўна, які сэнс у такіх кантэйнерах, калі спецыяльных машын няма, а людзей не хапае. Таму і ляцяць у кантэйнеры ўсё, што там не павінна быць: расліннасць з градак, старая тынкоўка, шпалеры, і г. д. Праўда, пластыкавыя бутэлькі шумілінцы прызвычаіліся кідаць асобна. Дарэчы, не кожны ведае адно немалаважнае правіла, што пэт-бутэлькі неабходна кідаць без накрывак, каб не перашкаджаць у далейшым прэсаванню пустой тары, не перавозіць паветра. Зараз на палігоне ля Гаравяткі працуюць рабочыя, якія займаюцца сарціроўкай: выбіраюць пластыкавыя бутэлькі і паперу. Пра сартавальныя смеццевыя лініі гаварыць не даводзіцца. Такая другасная сыравіна складзіруецца ў арачнік да лепшых часоў, а затым яе здаюць па дагаворам на прадпрыемствы. Да прыкладу, сёлета камунальнікам даведзены план на 20 тон паперы, 11 тон ужо здалі на Чашніцкую папяровую фабрыку "Чырвоная зорка". Апроч таго, нарыхтоўкамі другаснай сыравіны займаецца і Шумілінскае райспажыўтаварыства. За кілаграм макулатуры плацяць 150 рублёў, а за кілаграм металічнага лому даюць 980 рублёў. Насамрэч, акрамя піянераў ды бамжоў, гэтай справай сур'ёзна ніхто не займаецца. На тым жа Захадзе сістэма збору смецця і яго далейшай перапрацоўкі ўжо даўна наладжана на смеццеперапрацоўчых заводах і працуе на прыбытак, прычым значны. У нас жа гаворка ідзе толькі пра сур'ёзныя страты. Рана ці позна давядзецца рабіць рэкультывацыю міні-палігонаў, якія маюць асабліва непрывабны стан. А на правядзенне рэкультывацыі таксама неабходны пэўныя выдаткі. Укамунальнікаў на гэта не знойдзецца такіх матэрыяльных рэсурсаў. Хто будзе фінансаваць?

Алесь Шумскі.

НАША СПАДЧЫНА

ПРАВАСЛАЎНЫЯ ПАЛОМНІКІ

Група праваслаўных паломнікаў з суседняга Гарадоцкага раёна, сярод якіх было шмат дзяцей, наведала Шуміліншчыну. Паломніцтва прайшло па ўсяму нашаму раёну, госці спыняліся ля храмаў, сустракаліся са святарамі. Дырэктар праваслаўнага Духоўнага цэнтра Шумілінскага благачыння Вячаслаў Ільін прыймаў гасцей у Свята-Сергіеўскім храме, што ў Лескавічах. Гарадоцкім вернікам распавялі аб жыцці і дзейнасці Святога Мікалая Віцебскага, які нарадзіўся ў вёсцы Ужляціна і пачынаў сваю службу ў гэтым храме. Паломнікі даведаліся аб шумілінскіх святароў пра трагічную гісторыю храма ў Лескавічах. Затым іерэй царквы Шумілінскай акругі Фёдар Пучынскі адслужыў малебен за здароўе паломнікаў і кожнаму падарыў іконку. Праваслаўныя вернікі пабывалі на месцы былога замка пана Хлюдзінскага, дзе мелі магчымасць дакрануцца да яго зруйнаваных сценаў, адчуць жывую гісторыю таго месца, дзі калісьці жыла беларуская эліта. Пасля гарадоцкія госці адпачывалі ля возера Будавесць, дзе былі ў захапленні ад мясцовых краявідаў. Паход па шумілінскі край завершыўся ў вёсцы Пабеда, дзе стаіць Свята-Успенскі храм. Без сумневу, што падарожжа па Шуміліншчыне ўзбагаціла духоўнае жыццё праваслаўных вернікаў. Бо той, хто не цікавіцца гісторыяй і культурай сваіх знакамітых продкаў, рызыкуе назаўжды застацца манкуртам.

Алесь Прыбярэжны.

ГАНАРОВАЯ МІСІЯ АД БОГА

Тры сястры міласэрднасці – Эмілія, Наталля, Ірына працуюць пры касцёле Божай маці Фацімскай. Яны дапамагаюць хворым, інвалідам, састарэлым і адзінокім людзям. Усяго яны абслугоўваюць каля паўсотні падапечных па ўсім раёне. А касцёл мае сувязі з Ордэнам "Дочкі міласэрднасці святога Вікенція де Поль", які дапамагае медыкаментамі і прадуктамі. Цяжка хворых ляжачых людзей даводзіцца наведваць кожны дзень. А гэта і жудасныя стогны, кроў – і абсалютная бездапаможнасць людзей у коме. Цяпер ад іх, сястрычак, іх мужнасці, хуткасці і спрыту рук залежыць жыццё чалавека. Яны заўсёды ў форме, стараюцца дапамагчы. І так дзень за днём, год за годам. І не важна, праваслаўны гэта, каталік ці атэіст – усе пацыенты для іх аднолькавыя, кожнаму надаецца належная ўвага. Акрамя догляду, з хворымі трэба пагаварыць аб набалелым, прачытаць малітву. Многія старыя людзі наша раёна вельмі ўдзячныя сёстрам-каталічкам за праяўленую да іх міласэрднасць. Яны выконваюць ганаровую місію ад Бога, увасабляюць у сябе вечныя хрысціянскія каштоўнасці. Такія чулыя і спагадлівыя людзі – рэдкія ў наш "прагматычны" час.

С. Горкі.

КРЫМІНАЛ

СКРАЎ КАБЕЛЬ

2 ліпеня ў 14 гадзін 30 хвілін ў Шумілінскі РАУС звярнуўся рабочы 1968 года нараджэння, жыхар горада Віцебска. Невядомыя злодзеі выставілі аконную раму і пранікі ў яго дачны домік. Быў скрадзены 50-ці метровы кабель, матэрыяльны ўрон склаў 120 тысяч рублёў. Следствам устаноўлена, што злачынства ўчыніў непрацуючы 1989 года нараджэння, жыхар вёскі Сураўні. Заведзена крымінальная справа па арт 205 ч. 2 КК.

НАША ЭКАЛОГІЯ

ЭКАЛАГІЧНАЕ СВЯТА НА ОБАЛЬШЧЫНЕ

Обальскае балота – унікальны і непаўторны прыродны комплекс. Нездарма яго называюць жамчужынай Паазер'я. Шумілінцы маюць рацыю, калі лічаць Обальскае балота сапраўдным скарбам нашага раёна. Можна надаць яму яшчэ дзесяткі такіх жа сакавітых і дасціпных характарыстык, бо наша балота іх заслугоўвае. Сёлетняе экалагічнае раённае свята пад назвай "Обальскае балота – жамчужына Паазер'я" прайшло з размахам. Святочныя мерапрыемствы адбываліся 24-25 чэрвеня на базе Обальскай сярэдняй школы. У якасці спонсара выступіла грамадскае аб'яднанне "Ахова птушак Бацькаўшчыны". На свята былі запрошаны школьнікі, прадстаўнікі абласнога камітэта прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, раённай улады, спецыялісты раённых экалагічных службаў і проста аматары прыроды. Першы дзень пачаўся з "круглага стала", удзельнікі якога абмяркоўвалі сучасны стан Обальскага балота і далейшыя перспектывы развіцця аграэкатурызма. Пры гэтым вядомы арнітолаг Уладзімір Іваноўскі выказаў надзею, што ў наступным годзе ўсё ж такі турысты завітаюць у шумілінскі край. Для гасцей ладзілі фэст. Найбольш спадабаўся гледачам тэатралізаваны канцэрт "Балотная завіруха". Затым школьнікі і настаўнікі ў якасці экскурсантаў даследвалі экалагічную сцежку даўжынёй у 6 кіламетраў. Галоўным кансультантам у распрацоўцы маршруту экалагічнай сцежкі выступіў дацэнт кафедры экалогіі і аховы прыроды ВДУ імя Машэрава Уладзімір Іваноўскі. Дарэчы, той жа Пётр Машэраў, імя якога дагэтуль носіць педагагічны універсітэт у Віцебску, у свой час загубіў непатрэбнай меліярацыяй цэлы водна-балотны край Паазерся, выклікаўшы экалагічную катастрофу. Ён запомніўся людзям гэтак званай барацьбой з "неперспектыўнымі вёскамі". Высахлі калодзежы, тысячы вёсак апусцелі начыста і пазіраюць сёння на нас чорнымі дзіркамі аконных гнілых праёмаў. Дзякуй богу, Обальскае балота зараз знаходзіцца пад міжнароднай праграмай ПРААН-ГЭФ па аднаўленні балотных комплексаў на Беларусі. У мінулым годзе на рэкультывацыі торфараспрацовак было выдзелена 60 тысяч еўра. Эксперт цэнтра экалагічных рашэнняў Яўген Лабанаў лічыць, што выкарыстанне торфу як энергетычнага рэсурсу менш выгадна, чым выкарыстанне экасістэмных паслуг непарушаных балот. Адабранне торфу са складу балот цягне за сабой радыкальныя змены экасістэмы. Акрамя таго, масавае спальванне торфу адмоўна ўплывае на атмасферу, пагаршае экалагічнае становішча на лакальным узроўні. Таму зусім не выпадкова быў выбраны маршрут экалагічнай сцежкі па былых торфараспрацоўках "Обаль-1". Цяпер удзельнікі свята могуць пабачыць пэўны працэс адраджэння балота, назіраць за птушкамі, жывёламі і раслінамі, якія занесены ў Чырвоную кнігу. Як адзначыў дырэктар Обальскай сярэдняй школы Аляксандр Штокін, балота з'яўляецца сховішчам мільёнаў крыніц і рачулак, гэта унікальны прыродны фільтр, які ачышчае ваду лепш за ўсе штучныя сістэмы. Акрамя гэтага, балота – гэта пітомнік лекавых раслін і запаведнік рэдкіх відаў флоры і фауны. Многа цікавага было ў гэты дзень: майстар-класы па лепцы птушак з гліны, які правёў чалец Саюза майстроў Беларусі Уладзімір Каласкоў, працу з паперай, дрэвам і саломкай прапаноўвалі кіраўнікі гурткоў Цэнтра пазашкольнай работы. У рамках сумеснага праекта "Ахова птушак Бацькаўшчыны", замежных таварыстваў і фондаў была прадстаўлена фотавыстава "Балота. Незвычайнае". Напрыканцы першага дня па існуючай традыцыі удзельнікі свята аддалі даніну павагі драўлянаму помніку, арлу-дзербніку – сімвалу Обальскага балота. На наступны дзень ва ўрочышчы вёскі Вішня адбыліся спаборніцтвы па кашэнні траў уручную, у якіх прынялі ўдзел прадстаўнікі прадпрыемстваў раёна. Лепшымі аказаліся касцы з райгазу. Сапраўдным упрыгожваннем свята стала парусная рэгата на возеры Расалай і водны маршрут па рацэ Абалянка па тэрыторыі Казьянскага заказніка. Асноўнай мэтай арганізатары свята лічаць кардынальную змену іміджа вадаёма пад назвай балота. Агульнапрынята лічыць, што балота – гэта багністае, гразкае і безжыццёвае месца. Для таго, каб перавадолець гэты стэрэатып, арганізатары свята і скіравалі свае высілкі. Цяпер асабліва актуальна асэнсаванне новага кантэксту жыцця на балоце для арганізацыі экалагічнага турызму.

Алесь Прыбярэжны.

У ЦЭНТРЫ УВАГІ

ВЫСЛУХАЦЬ КОЖНАГА ЧАЛАВЕКА

Штодзённыя праблемы вясковых людзей павінны вырашаца на той тэрыторыі, дзе яны ўзнікаюць. Вось чым у першую чаргу трэба займацца прадстаўнікам мясцовай улады.

Прычым большасць пытанняў, з якімі звяртаецца насельніцтва да ўлады, пераважна сацыяльнага характару. Як паказвае практыка, амаль усе яны вырашальныя. Галоўнае – не адмахвацца ад таго, з чым звяртаюцца да чыноўнікаў людзі, жыць іх клопатамі. Уважліва выслухаць кожнага чалавека, які прыйшоў за дапамогай, і вырашыць яго праблему, калі ёсць магчымасць. Калі ж не атрымліваецца зрабіць, дык тактоўна і даходліва растлумачыць – чаму. Але гэта – ідэальны варыянт. У рэальнасці ўсё намнога больш складана і неадназначна. Як працуюць з насельніцтвам шумілінскія ўлады можна разгледзець на прыкладзе Лаўжанскага сельсавета. 12 ліпеня тут прайшло гэтак званая выязная сустрэча з насельніцтвам. Пры гэтым дэлегацыя з чатырох груп супрацоўнікаў райвыканкама за адзін дзень аб'ехала 30 вёсак і населеных пунктаў, размешчаных на тэрыторыі сельсавета. Раённыя візіцёры завіталі ў старэючыя вёскі ў Бываліна, Залужжа, Юрава, Ласвіцкія, Добрына. У гэтых маленькіх вёсачках пражываюць у асноўным пенсіянеры, якія ўсё сваё жыццё аддалі калгасам, працуючы на палях і фермах. Аднак большасць пенсіянераў па-ранейшаму не спяшаюцца адпачываць – на сваіх сотках вырошчваюць бульбу, пшаніцу і ячмень. Тэхнікі ў іх няма – адсюль і праблемы. Старыя з вёскі Залужжа паскардзіліся намесніку старшыні райвыканкама Анатолю Зайцаву на тое, што цэны на выпіску тэхнікі мясцовай сельгасгаспадаркі сёлета "касмічныя". У сваю чаргу Зайцаў параіў пенсіянерам здаць свае соткі ў агульны севазварот. Вялікую плошчу ўбраць значна лягчэй, чым ганяць дарагі камбайн па прыватных агародах. Неаднойчы людзі наракалі на калгасных пастухоў: зусім дрэнна глядзяць кароў і цёлак, допускаюць патраву агародаў. Дзе на іх знайсці управу? А тут яшчэ камунгас "адрамантаваў" калонку: прыехалі, разабралі і… кінулі. Прынамсі, самая вялікая незадаволенасць вяскоўцаў была на работу аўталаўкі: асартымент сціплы, у асноўным хлеб ды віно. Шмат якія прадукты былі пратэрмінаваныя, некаторыя людзі нават атруціліся і трапілі ў шпіталь. І зноў такі, не ведаюць каму скардзіцца, чакаюць, каб высокае начальства прыехала да іх само, разабралася, знайшло вінаватых і пакарала. У цэнтральнай вёсцы Добрына наогул, набалелыя праблемы накаціліся, як снежны камяк. Малако па выхадным дням не збіраюць, вуліца Першамайская ўся ў калдобінах, да Лаўжанскай амбулаторыі нязручна дабірацца, служба быту не працуе. У кагосці на двары дагэтуль не спілавалі аварыйнае дрэва, некага раздражняюць руіны нядаўна знесеных струхлелых дамоў, а камусці не ў магазіне не даюць спіртное "на павер" па запісу ў сшытак. І гэта апошняя сустрэча шумілінскіх чыноўнікаў з насельніцтвам Лаўжанскага сельсавета паказала, што нашы людзі пакуль што не праяўляюць актыўнага ўдзелу ў грамадскім жыцці. Запалоханыя мясцовым начальствам, раз'яднаныя дробязнымі прыватнымі інтарэсамі, яны самі не хочуць пісаць заявы ў камунгас, райвыканкам або ў суд на дзеянні нядобрасумленных адказных асоб. Сядзяць і чакаюць, пакуль да іх само прыедзе начальства з больш высокай інстанцыі, разбярэцца, знойдзе вінаватых і пакарае. Але ці вырашыць яно застарэлыя праблемы?

Алесь Шумскі.

ГАЛОЎНАЯ ПАДЗЕЯ

ТЕАТР АБСУРДА

АКЦИИ МОЛЧАЛИВЫХ В РАМКАХ КАМПАНИИ «РЕВОЛЮЦИЯ ЧЕРЕЗ СОЦИАЛЬНЫЕ СЕТИ» И ИХ БРУТАЛЬНЫЙ РАЗГОН ВЛАСТЯМИ САМИ ПО СЕБЕ СТАЛИ БЕСПРЕЦЕДЕНТНЫМИ СОБЫТИЯМИ В БОГАТОЙ НА ПРОТЕСТЫ И РЕПРЕССИИ СОВРЕМЕННОЙ ИСТОРИИ БЕЛАРУСИ. НИКОГДА ТАКОГО НЕ БЫЛО, ЧТОБЫ ЗА ТРИ НЕДЕЛИ В СТРАНЕ БЫЛО ЗАДЕРЖАНО 1730 ЧЕЛОВЕК. ДАЖЕ ПОСЛЕ 19 ДЕКАБРЯ АРЕСТОВАННЫХ БЫЛО МЕНЬШЕ.

Еще один рекорд: за это время милиция и спецслужбы задержали 73 журналиста. Никогда в Беларуси не было такой целенаправленной охоты на представителей СМИ. Причем, брутальность действий властей с каждой новой средой нарастает.

Эти акции и общенациональный «хапун» выявили, вытащили на поверхность и иные любопытные общественно-политические процессы, которые прежде были скрыты или так не проявлялись. Впервые масса людей задерживалась с таким грубым нарушением законов и права. Граждане подвергались штрафам, административному аресту за то, что они либо молча стояли, ходили по улицам и площадям, либо аплодировали. В Минске человека судили на основании постановления о привлечении к ответственности, в котором было написано: «хлопал в ладоши».

Обратите внимание, как власти тщательно пытаются скрыть от общества, в чем же состоит вина участников акции. Вот А. Лукашенко, выступая на торжественном собрании накануне Дня независимости и стремясь дискредитировать своих оппонентов в глазах населения, говорил: «Топаньем, хлопаньем, мычанием, рычанием на площадях, на улицах проблем не решишь». На самом деле никто не топал, не мычал, и не рычал.

Однако модель ненасильственного сопротивления, которую взяли на вооружение организаторы молчаливых акций, может перевернуть отношение общества к оппонентам власти. Не случайно гвоздем всей политической кампании властей против оппозиции после 19 декабря стали кадры битья дверей Дома правительства. Дескать, вот наглядное свидетельство насилия противников президента в отношении государственного учреждения. На этом были построены и судебные процессы, и их пропагандистское обеспечение. Надо сказать, эта кампания дала определенный эффект. Опросы НИСЭПИ показывают, что в первые месяцы после этих событий около половины населения осуждала действия сторонников оппозиции 19 декабря.

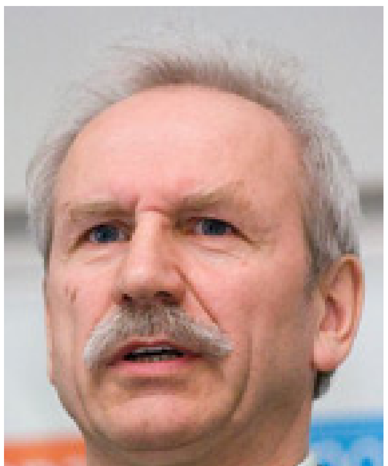

Сейчас ситуация иная. Молчаливые акции происходят в момент резкого роста недоверия к власти, недовольства, обозленности людей. И в этой атмосфере массовый «хапун» по отношению к людям, которые просто стоят, молчат или аплодируют, скорее всего, вызовет сочувствие обывателей. Живущее в глубине души белорусов чувство справедливости по отношению к невинным жертвам милицейского произвола может еще усилить и без того негативный образ властей. Что чревато самыми непредсказуемыми последствиями. Ибо, как известно, революции подготавливаются моральным неприятием существующей власти, непременное условие краха любого политического режима — нравственная изоляция.

Абсурдность ситуации, когда молчание, стояние или аплодисменты являются нарушениями закона, как раз характерны для заидеологизированных политических систем. Это как по Оруэллу: черное — это белое, молчал — это «ругался матом», стоял — это не подчинялся работникам милиции, аплодировал — это выкрикивал «антигосударственные лозунги».

На постсоветском пространстве много недемократических режимов. Из них белорусский — пожалуй, самый идеологизированный. Его функционирование сопровождается рядом культово-магических ритуалов (селекторные совещания, «Дожинки», парады и пр.), пропагандистских клише («стабильность», «народныйпрезидент» и др.). Одним из таких идеологических конструктов стал тезис о «государстве для народа», якобы построенном в Беларуси, о единодушной поддержке белорусским обществом президента и его политического курса. А. Лукашенко много раз уверял, что за него голосует «практически все население», а оппозиция — «это не народ», «их на всю страну не наберется и одного-двух десятков». Только в таком государстве в колониях сидят «достойные люди», в сравнении с которыми политзаключенные являются «шалопаями».

В такой идеологической конструкции опасен любой неортодоксальный элемент. Маленький вирус может быстро разрушить всю систему. Вот почему выступления оппозиционных кандидатов в президенты по ТВ в ходе последних президентских выборов вызвали ажиотаж, взбудоражили общество, взорвали политическую атмосферу в стране. И чтобы вернуть ситуацию назад, властям пришлось устраивать побоище 19 декабря и последующий погром оппозиции.

В рамках системы официозного единомыслия не только публичный протест, но даже элементарное расхождение с принятым ритуалом является крамолой, угрозой для власти. Известны случаи, когда милиция арестовывала не только людей с надписями на майке «Надоел», но и тех, у кого были вроде бы ничего крамольного не содержащие, невинные призывы: «Вся власть Советам!»; «Долой самодержавие!». 5 июля гомельский активист В. Непомнящих был задержан за лозунг на майке «Долой фашизм!» и был оштрафован на 350 тыс. руб.

Самое забавное, что в белорусском политическом контексте между властью, оппозицией, обывателями существует полный консенсус относительно того, что все эти действия — от невинной надписи на майке до молчания на площади — являются формами протеста.

Скажите, что плохого и опасного для властей в призыве «Жыве Беларусь!»? Однако милиционеры уверены, что это антигосударственный лозунг, о чем они неоднократно заявляли на судебных процессах, представая в качестве свидетелей. И когда на «Славянском базаре» арт-группа «Хор Турецкого» в присутствии президента кричала со сцены «Жыве Беларусь!», белорусский интернет взорвался возбужденными комментариями, а сами артисты были вынуждены оправдываться, выпускать специальный пресс-релиз.

Поскольку аплодисменты стали оружием протеста, то власти, которые теперь страшатся собственной тени, довели ситуацию до абсурда. Они дали команду на праздновании Дня независимости 3 июля не аплодировать. В результате не только выступление президента публика встретила гробовым молчанием, но и вечерний концерт прошел практически без аплодисментов. Что вызвало шок у зарубежных артистов, не понимающих, куда они попали. Все это было бы смешно, если бы не было так грустно. Если кампания «Революция через социальные сети» будет успешно продолжаться, то все концертные залы, театры, стадионы заполнят молчащие зрители.

Поэтому пушкинский афоризм «народ безмолвствует» в нынешнем белорусском политическом контексте приобретает совсем иной смысл.

Валерий КАРБАЛЕВИЧ.

ДАБРАЧЫННАСЦЬ

АМЭРЫКАНСКІЯ ЛЕКІ БЕЛАРУСКІМ ДЗЕЦЯМ

У Рэспубліканскім цэнтры дзіцячай анкалёгіі і гематалёгіі прайшла цырымонія перадачы дабрачыннага грузу, прысланага амэрыканскай дабрачыннай арганізацыяй «City Hope International». Маленькія пацыенты цэнтру атрымалі лекі, аналягаў якім няма ў Беларусі, на суму звыш 4 мільярдаў рублёў.

Часовы паверany ў справах ЗША ў Беларусі Майкл Скэнлан, выступаючы перад лекарамі, маці малых пацыентаў і дзеткамі, шмат хто зь якіх прыйшоў у актавую залю зь перасоўнымі кропельніцамі, згадаў і сваю пэрсанальную драму, зьвязаную з ракам:

«На жаль, кожны з нас сутыкаўся з гэтай хваробай альбо ведаў тых, хто меў такі досьвед. У маім выпадку хворай на рак была мая маці. Дзякуючы мэдыкамэнтам, такім жа, як гэтыя, яна змагла пражыць яшчэ 10 гадоў, пасьля таго як даведалася пра свой дыягназ: лейкемія».

Майкл Скэнлан выказаў непрыхаваную радасьць ад таго, што разам з грамадзкімі арганізацыямі ЗША і Беларусі ўрад Злучаных Штатаў дапамагае хворым на рак беларускім дзецям. «Гэтая праграма дапамогі дзейнічае ўжо 20 гадоў і працягне сваю дзейнасьць»,— запэўніў кіраўнік амэрыканскай амбасады: «Больш чым за 20 гадоў у Беларусь было накіраваная гуманітарная дапамога на суму больш як 100 мільёнаў даляраў. Сакрэт жа ў тым, што мы проста забясьпечваем падтрымку такім праграмам, але асноўны цяжар працы ляжыць на няўрадавых арганізацыях у ЗША і Беларусі».

Гуманітарны груз, які сёньня быў дастаўлены ў дзіцячы цэнтар анкалёгіі і гематалёгіі, каштуе каля 1 мільёна даляраў. З амэрыканскага боку місію арганізоўвала добра вядомая ў Беларусі дабрачынная арганізацыя «City Hope International», зь беларускага — дабрачынная арганізацыя «Надзея Экспрэс». Яе кіраўнік Міхаіл Собаль кажа, што і ў ЗША, і ў Беларусі было шмат зроблена, каб даставіць лекі, неабходныя хворым на рак дзецям. Дарагія лекі закупляліся на замовы беларускіх шпіталяў. Вялікую падтрымку, у тым ліку матэрыяльную, дабрачынныя арганізацыі маюць ад ураду ЗША. Разам з тым некаторыя беларускія правілы афармленьня падобных гуманітарных грузаў, на думку спадара Собаля, варта было б перагледзець: «Да нашых гуманітарных паставак абсалютна аднолькавае стаўленьне, як да звычайнай камэрцыйнай пастаўкі мэдыкамэнтаў, патрабуецца тое ж кола дакумэнтаў, тыя ж абавязаньні і іншае».

Намесьніца галоўнага лекара цэнтру Аксана Раманава перш за ўсё выказала падзяку амэрыканскаму ўраду і дабрачынным арганізацыям: «У 2009 годзе мы атрымалі дапамогі на 485 мільёнаў рублёў, сёлета — на 4 мільярды 401 мільён. Гэта прэпараты, якія жыццёва неабходныя і выкарыстоўваюцца выключна паводле прызначэньня».

Аксана Раманава кажа, што ў іхнім цэнтры да поўнага выздараўленьня лечаць 74 працэнты маленькіх пацыентаў — гэта высокі паказчык, які даводзіць, што рак — не фатальны дыягназ. Да 1990 году ў СССР выратоўвалі толькі 15 працэнтаў анкалягічна хворых дзяцей. Паводле яе слоў, з усіх рэгіёнаў Беларусі па захворваньнях дзяцей на рак лідзіруюць Менск і Менская вобласьць, у тым ліку таму, што сюды пераехала большасьць жыхароў адселеных чарнобыльскіх рэгіёнаў.

Валер КАЛІНОЎСКІ.

ПАЛІТЫЧНЫЯ ЗАКЛАДНІКІ

«ОНИ ЛИБО УБЬЮТ ПАРНЯ, ЛИБО ПОКАЛЕЧАТ»

Как странно все устроено. Мы пишем про всякое важное: про надежды на кредит МВФ, про очередной рост цен, про Ливию и самое молодое государство в мире Южный Судан. А в Новополоцкой колонии в это время долго, спокойно, методично, медленно фактически убивают парня.

За два с небольшим месяца в колонии – пятый раз штрафной изолятор. В общей сложности уже больше месяца карцера. Не убийца, не рецидивист, не насильник, не душитель маленьких детей и бабушек. Никита Лиховид всего лишь вышел 19 декабря протестовать против такой системы, в которой люди – лагерная пыль. В которой каждый завтра может оказаться в тюрьме и над каждым сможет издеваться какой-нибудь «новый белорус» – хозяин зоны.

ШИЗО – это когда только раз в неделю выводят на прогулку. Вы представляете, что такое сидеть в каменной клетке в тридцатиградусную жару?! ШИЗО – это когда ничего нельзя, даже читать книги или газеты. ШИЗО – это постоянный голод. ШИЗО – это пытка. И об этом давно говорят правозащитники.

Больше месяца пыток...

Уже в конце мая во время встречи с сыном мать увидела, что от него осталась половина. Тонкие, почти детские, ледяные руки. Она все время растирала эти руки, чтобы хоть немного согреть. А он успокаивал: «Мама, не волнуйся, я дышу в форточку».

Я уверена: Никита даже не может рассказать никому, что на самом деле пережил за эти два месяца, потому что у хороших сыновей есть табу на жалобы; оно сформулировано просто: «Мама, не волнуйся...»

Ужас в том, что этими карцерами они либо убьют парня, либо покалечат. В колонии он представляется незаконно осужденным и не подписывает никакие бумаги. Он встает на подъем, выходит на зарядку, но упражнений не делает, просто стоит. Когда у него спрашивают – почему? – он отвечает, что осужден незаконно, и что пока с него не снимут обвинение, никаких распоряжений выполнять не будет. Этот бунт видит весь отряд, и, наверное, там много таких, незаконно осужденных. Чтобы пример не был заразителен, чтобы таким же образом другие ЗК не стали добиваться пересмотра приговора, Никиту раз за разом отправляют в ШИЗО. Десять суток карцера, пятнадцать, пять, двадцать...

Если бы он объявил голодовку, если бы он резал себе вены – это было бы грандиозное ЧП, администрация колонии срочила бы объяснительные во все инстанции и вряд ли оправдалась бы. Но Никита выбрал другую форму бунта, по сути – другую форму самоубийства. И все происходящее оказалось как бы в рамках закона.

Самое страшное, что мы все понимаем: ни один суд в нашей стране не пересмотрит приговор Никите Лиховиду и другим политзаключенным. Потому что главой государства было сказано: «Приговоры справедливые, политзаключенных в Беларуси нет».

Даже если Никиту сгноят в карцере, ни судья Наталья Пыкина, ни прокурор Антон Загоровский не признают, что на их совести человеческая жизнь. И начальник новополоцкой колонии Александр Сивохо не признает. И начальник этого начальника... Хотя в глубине души каждый из них понимает, что этот парень не преступник, он герой.

Официозные идеологи теперь всегда будут проигрывать в борьбе за умы и сердца белорусов, потому что они борются вот с такими пацанами – худеньким, глазастым, но несгибаемым в своем желании жить в свободной и справедливой стране. А их герои сначала за большие деньги тренируются разбивать на своей голове кирпичи, а потом выходят на улицы и по трое-четверо кидаются на мирных людей, получая от этого какое-то дикое удовольствие.

Но именно поэтому, если бы у меня была возможность встретиться с Никитой Лиховидом, то я бы его просила поберечь себя, делать эту злополучную зарядку. Ведь чтобы нелюди не правили бал, нормальным людям надо жить, и желательно – жить долго.

Светлана Калинкина.

Ад рэдакцыі: Падтрымаць палітвязня можна дасыланнем лістоў на адрас: 211440, г. Наваполацк, вул. Тэхнічная, 8. Выпраўленчая Калонія № 10, Мікіту Ліхавіду

Можна напісаць і тамтэйшай адміністрацыі, якая памсліва ламае маладога беларуса, – нагадаць, што за ўсё давядзецца сплочваць: 211440, г. Наваполацк, вул. Тэхнічная, 8. Начальніку Выпраўленчай Калоніі № 10 Сівоху Аляксандру Мікалаевічу

Ці затэлефанаваць туды: прыёмная начальніка: тел./факс (8-02145) 557127, кадравы апарат: тел. (8-02145) 77143, 77130.

НАШЫ ДУМКІ

Што значыць перамагчы?

ПА ВЯЛІКІМ РАХУНКУ, ПЕРАМАГЧЫ – НЯ ЗЬНІШЧЫЦЬ, А ДАБІЦЦА ТАГО, ЧАГО НЕ СТАЕ. МНЕ, ДА ПРЫКЛАДУ, У ЦЯПЕРАШНЯЙ СЫСТЭМЕ НЕ СТАЕ ЛЮДЗКАСЬЦІ Й ПРАФЭСІЯНАЛІЗМУ. ТУТ І СВАБОДА СЛОВА І СПРАВЯДЛІВЫ СУД, ПАВАГА ЧАЛАВЕЧАЕ ГОДНАСЬЦІ Й ПАШАНА ДА ПАПЯРЭДНІКАЎ І, САМО САБОЙ, БЕЛАРУШЧЫНА.

Даўно пераканаўся ў той быццам абстрактнай формуле: хочаш палепшыць сьвет – палепшы самога сябе. Цяпер возьмем наша незалежнае грамадзтва – тых, каму аўтарытарны рэжым найбольш намуляў несвабодамі, несправядлівасьцямі й антыбеларушчынай. Ня трэба доўга вывучаць сытуацыю, каб пераканацца, што крыніца ўсяго, што так раздражняе й ятрыць незалежнае грамадзтва, знаходзіцца ня толькі звонку яго, але і ў ім самім. За мінулыя пятнаццаць гадоў яно быццам захварэла на тыя самыя хваробы, што і аўтарытарызм, а іншым разам наўпрост падобнае да яго як люстэркавы адбітак.

Вось вам чалавечая годнасьць і справядлівы суд. Дзе сёньня найлепей відаць незалежнае грамадзтва? Слушна, у інтэрнэце. Паглядзіце, колькі нянавісьці абрынаюць адзін на аднаго змагары з аўтарытарызмам! Прычым, нянавісьць нічым не матываваная, у ёй чытаецца матыў зьнішчэньня – я хачу, каб цябе не было!

А вось – цэнзура. За рэдкім выключэньнем на незалежных сайтах няма прэмадэрацыі. Ну, што ж, трэба пільнаваць мацюкі. Але ня толькі. Сайты пільнуюць, каб, крый божа, не прайшло таго, што можна трактаваць як абразу гонару і годнасьці... не, не чалавека. Чыноўніка. Бо чыноўнік не пацерпіць навету й агавору і зараз пацягне рэдакцыю ў суд. А вось усе астатнія – прадстаўнікі незалежнага грамадзтва – па поўнай праграме атрымліваюць сваю бочку арыштантаў -- наветаў і агавораў, прыніжэньня гонару й годнасьці. І такія рэчы рэдакцыі, як правіла, не адмадэроўваюць. Іншы раз назіраеш поўнае зьдзічэньне нораваў. Дзе? У найбольш прасунутым незалежным грамадзтве.

Натуральна, вялікую долю бруду ўносяць ува ўсё гэта супрацоўнікі адмысловых службаў. Але маем мноства прыкладаў, калі ў гэты хор дадаюцца галасы людзей, нібыта, з твайго лягеру.

Вось шаноўны Анатоль Сідарэвіч разразіўся ў сваім дзёньніку ў сеціве артыкулам у мой гонар пра тое, што я заклікаю да супрацоўніцтва з рэжымам. Гаворка ішла пра мой водгук на сьмерць лідэра віленскіх беларусаў Лявона Мурашкі. Зь Сідарэвічам мы не адзін год ведаемся, і ягоны тэкст мусіў быць запытам да мяне, маўляў, ці трэба трактаваць твае словы як заклік да супрацоўніцтва з рэжымам? Натуральна, мой адказ быў бы адмоўным. І мы абмеркавалі б той мэханізм суперніцтва з рэжымам, які я прапаную – кантактнай барацьбы замест цяперашняга бою зь ценем. Але тэкст Сідарэвіча – як вэрдыкт. Маўляў, трэба прыпячатаць і ўсё. Спробы завесьці гутарку ў жывым часопісе майго крытыка выніку не далі. А пра што гаварыць, калі я "ўбіваю ў галовы чытачоў ідэю прымірэньня" Сідарэвіча з рэжымам... Ён сваё сказаў і застаўся сабою задаволены.

Шчыра скажу, што мною рухае ніяк не патрэба сатысфакцыі, а самае простае зьдзіўленьне. Калі пятнаццаць гадоў мы сядзелі ў глухой абароне, якую самі сабе й прыдумалі, няўжо няма ніякага жаданьня пераправерыць іншыя варыянты паводзінаў? Хто і што выйграе ад таго, што ты вось такі й ні на каліва зьмяніцца не жадаеш? Бо не жадаеш перамагчы, бо замест прагі перамогі ўспрыняў пазыцыю – мая перамога ў тым, што я вось такі нязьменны, а гэта значыць, што яна ўжо здабытая.

Ты ня можаш пагадзіцца з тым, што твой народ зьмірыўся з тым парадкам рэчаў, які ёсьць, а рэжым стварыў такія ўмовы, каб народ мог з гэтым зьмірыцца? Але ты маеш справу з дадзенасьцю. І тут або або. Або ты ствараеш рэвалюцыйную сытуацыю і падымаеш народ на зьмену ўлады, альбо ін'ектуеш у дадзенасьць свае ідэі й паняткі, безь якіх ня можаш уявіць вобразу сваёй краіны. Але калі ты ані робіш рэвалюцыю, ані інтэгруеш свае ідэі ў народ, значыць ты адбіўся ад часу, ад эпохі і знаходзіш сваю мэту ў кулюарным змаганьні з сабе падобнымі.

Сяргей ДУБАВЕЦ, 2009 г.

ДЭМАКРАТЫЧНЫ РУХ

ПРИГОВОР АНДЖЕЮ ПОЧОБУТУ – 3 ГОДА УСЛОВНО

ЖУРНАЛИСТА ОСВОБОДИЛИ В ЗАЛЕ СУДА. «ВЫНЕСЕННЫЙ ПРИГОВОР — ЭТО РЕЗУЛЬТАТ ДАВЛЕНИЯ НА РЕЖИМ ЛУКАШЕНКО», — ЗАЯВИЛ АНДЖЕЙ ПОЧОБУТ.

– Я ожидал более жесткого приговора, — сказал Почобут «БелаПАН». — Считаю, что вынесенный приговор — это результат давления на режим Лукашенко, результат введения экономических санкций в отношении режима. Я всегда был сторонником того, чтобы в отношении диктаторских режимов проводить твердую политику, потому что только твердая позиция дает результат.

Почобут убежден, что смыслом «таких арестов и таких уголовных дел является шантаж». – Безусловно, это была какая-то попытка шантажа в отношении Польши. Александр Лукашенко использовал меня как инструмент давления. Я очень рад, что никаких уступок по этому поводу Лукашенко не получил, — подчеркнул журналист.

Ближайшую неделю Почобут намерен провести с семьей. «Вот сына сейчас увидел — он очень вырос, потому что когда меня задержали, он был совсем маленький, — сказал он. — Потом буду, как и раньше, работать корреспондентом «Газеты выборчей», буду членом Союза поляков. На мою деятельность и мои взгляды никакого влияния тюрьма не оказала. Какие-то ограничения в связи с приговором будут. Например, ограничения по покиданию места жительства и так далее. Но на меня как на человека, на мои убеждения, на мою журналистскую деятельность приговор никак не повлиял и не повлияет».

Почобут намерен обжаловать вынесенный ему приговор. «Пока есть хоть какие-то инструменты для этого, буду его обжаловать. Этот процесс был не судом, а судилищем», — заявил журналист.

Посольство Польши в Беларуси приветствует освобождение Анджея Почобута

Посольство Польши в Беларуси приветствует освобождение из-под стражи в зале суда журналиста польской «Газеты Выборчей», сообщает interfax.by.

– Это большая радость. Место порядочного человека на воле, а не в тюрьме» – заявил interfax.by пресс-атташе посольства Польши Павел Марчук. Он также добавил, что считает судебное решение «хорошим прогнозом для других осужденных».

Напомним, что выступивший ранее со своим последним словом Анджей Почобут своей вины не признал. На свободе журналиста встретили ликованием!

Сергей СТАХОВСКИЙ.

СВЕТ ПРА БЕЛАРУСЬ

ЗАХАД ДАПАМОЖА БЕЛАРУСІ ФІНАНСАВА

ПРА ГЭТА ПІШУЦЬ АМЕРЫКАНСКІЯ АНАЛІТЫКІ ДЭВІД КРЭЙМЕР І УЭС МІТЧЭЛ ВА ЎПЛЫВОВАЙ ГАЗЕЦЕ THE WASHINGTON POST. АЛЕ ТОЛЬКІ ТАДЫ, КАЛІ ЛУКАШЭНКА БУДЗЕ АДХІЛЕНЫ АД УЛАДЫ.

«Жорсткая дыктатура на парозе Еўрасаюза непрымальная і супярэчыць шматгадовай канцэпцыі бачання Еўропы як «адзінай, свабоднай і мірнай» прасторы. Калі Лукашэнка паспрабуе працягнуць сваю ўладу за кошт продажу каштоўных эканамічных актываў краіны Маскве, ён аслабіць беларускую незалежнасць і стабільнасць. Вось чаму, узмацняючы ціск на рэжым, Захад таксама павінен падрыхтаваць пакет эканамічнай і палітычнай дапамогі на выпадак, калі Лукашэнка збяжыць ці будзе так ці інакш адхілены ад улады. Атачэнне Лукашэнкі павінна гэта ведаць: «светлая будучыня» магчыма толькі пасля таго, як Лукашэнка сыдзе, але атачэнне таксама павінна разумець, што замена аднаго дыктатара другім не вырашыць праблемы. Гэта не тое, што беларусы прымуць, што беларусы заслугоўваюць.

Безумоўнае вызваленне ўсіх палітычных зняволеных, спыненне рэпрэсіўных мер, падтрымка незалежных сродкаў масавай інфармацыі і грамадзянскай супольнасці, павага да вяршэнства закона, свабодныя і канкурэнтныя выбары вельмі важныя для таго, каб Беларусь заняла дастойнае месца ў якасці еўрапейскага дзяржавы. Беларусь без Лукашэнкі -- а становіцца ўсё больш відавочна, што дні яго палічаны -- будзе азначаць, што адным дыктатарам у свеце стане менш. Гэта тое, чаму ўсе мы зможам апладзіраваць», -- пішуць яны.

НАША ЎЛАДА

БЕЛАРУСЫ КОРМЯЦЬ НАЙБОЛЬШ МІЛІЦЫЯНТАЎ У СНД

У БЕЛАРУСІ НАЙБОЛЬШАЯ КОЛЬКАСЬЦЬ МІЛІЦЫІ НА ДУШУ НАСЕЛЬНІЦТВА СЯРОД КРАІНАЎ СНД І ЎСХОДНЯЙ ЭЎРОПЫ.

На кожных 1000 жыхароў Беларусі прыпадае 14 міліцыянтаў (калі больш дакладна – 1442 на 100 000). На другім месцы знаходзіцца Расея: 9,7 паліцэйскіх на 1000 чалавек, на трэцім – Казахстан – 7,1 ахоўнікаў парадку на 1000 насельніцтва.

Значна менш міліцыянтаў на Украіне -- 6,5, а таксама ў Грузіі -- 5,6 і Азербайджане -- 4,6.Самая малая колькасць паліцэйскіх у Малдове -- 3,9 на тысячу насельніцтва.

У нашых суседзяў з Еўразвязу колькасць паліцэйскіх на душу насельніцтва менш, чым у Расіі: Літва -- 7,9, Латвія -- 8,6.

Па выдатках на аднаго паліцэйскага лідзіруе Расія. У яе памер гэтых выдаткаў - 23875 даляраў. На другім месцы ў СНД па выдатках на аднаго паліцэйскага Казахстан - 16 700 даляраў. Але і Расія, і Казахстан выглядаюць больш чым сціпла ў параўнанні з краінамі Усходняй Еўропы. Яны выдаткоўваюць на аднаго паліцэйскага значна больш: Чэхія - 77804 даляраў, Эстонія - 77414, Венгрыя - 71965. Але і якасць працы паліцэйскіх там іншая. Беларусь жа бярэ перш за ўсё колькасцю міліцыянтаў, якія часам выконваюць функцыі барацьбы з палітычнымі апанентамі.

Леанід АНТОНАЎ.

ПРАБЛЕМЫ ЭКАНОМІКІ

НЕРАДИВЫЕ ДИРЕКТОРА ВОССТАЛИ ПРОТИВ ПРИВАТИЗАЦИИ

ПРИ РАСПРОДАЖЕ ГОССОБСТВЕННОСТИ ВЛАСТИ СТОЛКНУЛИСЬ С НЕОЖИДАННЫМ ПРЕПЯТСТВИЕМ. ПО СЛОВАМ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ ГОСКОМИТЕТА ПО ИМУЩЕСТВУ (ГКИ) ГЕОРГИЯ КУЗНЕЦОВА, БОЯСЬ СЛЕТЕТЬ С ДАВНО НАСИЖЕННЫХ МЕСТ, РУКОВОДИТЕЛИ ТЕХ СУБЪЕКТОВ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ, КОТОРЫЕ ДОЛЖНЫ БЫТЬ ПРИВАТИЗИРОВАНЫ, СТАЛИ НАМЕРЕННО СРЫВАТЬ АУКЦИОНЫ И КОНКУРСЫ И НАСТРАИВАТЬ ПРОТИВ ПРОДАЖИ ТРУДОВЫЕ КОЛЛЕКТИВЫ.

Причем, говорит Кузнецов, эта подрывная деятельность ведется в сговоре с местными органами власти и чиновниками из министерств и ведомств.

В этом году в соответствии с планом приватизации на продажу будут выставлены пакеты акций 178 предприятий. По расчетам ГКИ, приблизительный доход от приватизации предприятий с учетом их балансовой стоимости мог составить 620-650 млн. долларов. Однако, как признался Георгий Кузнецов, эти прогнозы не учитывали 56-процентную девальвацию. Таким образом, выручка от продажи по итогам года может оказаться меньше.

Но государство столкнулось с еще одной проблемой — срывами продаж. За полтора месяца ГКИ удалось найти покупателей лишь для 10 предприятий и пополнить бюджет на 38 млрд. рублей. Хотя для продажи на аукционах и конкурсах выставлялось в два раза больше субъектов хозяйствования.

Вычислить подрывников было не сложно. Ими оказались директора некоторых предприятий, которые, по словам Георгия Кузнецова, долгое время разваливали предприятия, параллельно получая господдержку. Теперь до них дошло, что с приватизацией придут новые собственники, а действующие руководители, не обеспечившие эффективную работу компаний, будут уволены.

«И теперь они начинают будоражить коллективы, запугивать, срывать конкурсы и аукционы. Так, например, было по Лидскому заводу пищевых концентратов, который пытались продать по конкурсу, на условиях, выдвинутых концерном «Белгоспищепром». Но когда дошло дело до конкура, когда появились хорошие инвесторы, у которых большие рынки сбыта, конкурс сорвался», — резюмировал Георгий Кузнецов.

По его словам, аналогичная ситуация складывается вокруг Барановичской швейной фабрики, гомельского предприятия «Элегант». «А когда послушаешь, почему они выступают против продажи, становится плохо», — отмечает Кузнецов.

Наглость некоторых руководителей вообще выходит за рамки понимания.

«Один директор выдвинул предложение: «Давайте не будем выставлять предприятие на аукционе. Вы дайте мне пакет акций, а я сам буду его продавать». То есть мало того что они разваливали предприятия и даже подворовывали немножко, так теперь еще хотят и акции сами продавать», — возмущается глава Госкомитета по имуществу.

Хуже всего, по его словам, что на поводу у этих руководителей предприятий идут вышестоящие министерства и ведомства.

«Сначала вносят предложения продавать предприятия по конкурсу или на аукционе, а как только начинаем объявлять дату конкурса или аукциона, присылают письма, что передумали», — описывает действия министерств и ведомств Кузнецов.

Экономист Сергей Чалый сопротивление приватизации со стороны директоров предприятий считает закономерным. С приходом новых инвесторов традиционно старый менеджмент теряет рабочие места. Поддержка директоров со стороны чиновников также не случайна.

«Хорошо живут те предприятия, которые дружат с местными органами власти. И у чиновников может быть свой интерес противиться приватизации. Ведь они могут обладать собственностью и контролировать финансовые потоки. Например, предприятие работает через торговый дом, через посредническую компанию, где работают родственники или аффилированные лица того или иного чиновника. На лицо — способ получения рентного дохода с подведомственной территории».

Причина появления ряда условия и вовсе остается загадкой, констатирует глава ГКИ. «Потенциальный покупатель Пуховичского пищевого комбината, занимающегося производством плодово-ягодных вин, должен, например, вложить 1,5 млн. долларов в предприятие. Задаю вопрос: «Куда будут вложены деньги?». Мне говорят, что надо построить здание, но никто не ответил, что за здание и зачем его строить».

Чтобы в дальнейшем пресечь попытки выдвижения непонятных условий, ГКИ принял решение, что условия всех конкурсов будут рассматриваться и утверждаться коллегией комитета.

Попытки саботажа приватизации при этом будут игнорироваться, добавил он.

Серьезной угрозы для приватизации в саботаже со стороны директората и местных властей Сергей Чалый, впрочем, не видит. А навешивание всех собак на директоров и чиновников, на его взгляд, — это попытка найти виноватого в том, что процесс приватизации движется не так быстро. При этом за кадром остаются более серьезные факторы, препятствующие активным продажам. Это не только сами предприятия, не вызывающие большой интерес, но также низкий уровень предпродажной подготовки предприятий. «Речь идет об элементарной расчистке баланса предприятий от непрофильных активов, чтобы инвестору было понятно, где деньги зарабатываются. В таком виде предприятие гораздо привлекательнее, чем в случае конгломерата непонятных бизнесов», — считает аналитик.

Андрей КОЖЕМЯКИН, naviny.by.

Заснавальнік: Сяржук Салодкі
Рэдактар: Аляксандр Шчамлёў

Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742

Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца пры падтрымцы сяброў.
Распаўсюджваецца бясплатна